

СТАНОВИЩЕ
на проф. д-р Цветан Теофанов,
преподавател в Софийския университет “Св. Климент Охридски”,
по конкурс за ДОЦЕНТ по японска литература и култура
с единствен кандидат гл. ас. д-р ГЕРГАНА РУМЕНОВА ПЕТКОВА

Гл. ас. д-р Гергана Руменова Петкова е завършила бакалавърска и магистърска степен на специалност Японистика при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1999 г. Пет години по-късно защитава докторат в Университета Цюрих на тема „Мъжките образи в японската вълшебна приказка: класификация и анализ“ (2004). От 1997 г. до 2011 г. д-р Гергана Петкова е пребивавала няколко пъти в Япония на дългосрочна специализация, главно за работа по изследователски проекти. По време на престоя си там тя е изнасяла лекции в престижни университети. Член е на Европейската асоциация по Японистика (EAJIS). От 2007 г. д-р Петкова е старши асистент, а от 2008 г. – и главен асистент в специалност Японистика към Катедрата по езици и култури на Източна Азия при Факултета по класически и нови филологии на Софийския университет. Изнася лекции по Етнография на Япония, Етнография на Източна Азия, Японски приказки, Духовна култура на Япония и др.

Ясно е, че академичните интереси на д-р Гергана Петкова са насочени към темата на конкурса за доцент. За това свидетелстват и публикациите, с които кандидатката участва в процедурата: една монография, един учебник, една студия (под печат в Токио) и тринайсет статии. Те са посветени главно на проблеми, които засягат етнографията на Япония и имат пряко отношение към преподавателската работа на кандидатката за научната длъжност по споменатия конкурс.

Както се разбира и от подзаглавието на монографията *Домът на чудесата*, в нея се анализира символиката на традиционната архитектура и на интериора в японските вълшебни приказки. В този интердисциплинарен труд се следва добре обмислен подход, който съчетава научни области като фолклористика, психология, социология и др. и се използва инструментариумът на различни школи и течения, позволяващи по-задълбочен прочит на японските вълшебни приказки, пък и въобще на приказката като литературен жанр.

Безспорно полезна като материал за лекционен курс и интересна като четиво, монографията поражда и редица критични бележки. Те са валидни и за останалите трудове на д-р Гергана Петкова, но носят по-скоро пожелателен характер и не накърняват безспорните приноси и достойнства на публикациите и на тяхната авторка. От една страна, описателността често надделява над очакванията за аналитичност на подобен тип текстове, а от друга, доколкото го има, анализът понякога стига до псевдонаучни или публицистични дълбокомислия от рода на: „В този смисъл японците влизат във вана или минерален извор не с идеята да се изкъпят (дейност, която се извършва под душовете преди това), а с цел да се възродят, да възстановят силите си, да отмият умората и натрупания стрес“ (с. 103). Едва ли само японците влизат във вана или извор с подобна цел, пък и целта не се нуждае от специално разяснение. Могат да се дадат и други такива примери за безплодно и дори обидно за интелигентния читател „теоретизиране“: „То [огнището] дава топлина, светлина, над него се приготвя храна, от неговия огън се затопля водата“ (с. 116). Както се казва, коментарът е излишен.

Текстът не само на тази монография на д-р Петкова, но и на другите ѝ публикации изисква също по-прецизна коректорска редакция.

Вторият основен труд, с който д-р Гергана Петкова кандидатства по конкурса за длъжността доцент, е структурираният около осем уводни теми учебник *Етнография на Япония*. Това увлекателно четиво представя доста пълна картина на религиозните и народните вярвания, изкуството и занаятите, дрехите, храната, архитектурата и интериора, социалните отношения, народопсихологията, всекидневния бит. Нерядко описаните феномени и традиции се разглеждат в процеса на тяхното развитие през вековете, което придава допълнителна стойност на изследването.

Внимание заслужават и тринайсетте статии, с които д-р Гергана Петкова участва в конкурса за доцент. Преобладаващата част от тях е посветена на японските приказки, на тяхната тематика, поетика, стилистика, рецепция и стратегия на превода. Както и останалите трудове на авторката, нейните статии ситуират проблематиката в широкия контекст на японската култура. Те затвърждават общото

впечатление за задълбочаване на д-р Петкова в избраната от нея научна област и за разгръщане на академичния ѝ потенциал по посока на растяща самовзискателност. Кандидатката за научната длъжност доцент по японска литература и култура е разработила осем теоретични курса за бакалавърската и магистърската степен на своята специалност. Като съдържание и хорариум, а ако съдим по отзивите на колегите – и като начин на преподаване, те напълно отговарят на изискванията за заемане на споменатата длъжност.

Като изхождам от пълната си убеденост в научноизследователските и преподавателските качества на гл.ас. д-р ГЕРГАНА РУМЕНОВА ПЕТКОВА, препоръчвам на научното жури тя да бъде избрана на длъжността ДОЦЕНТ по японска литература и култура.

16 февруари 2012 г.
София

Проф. дфн Цветан Теофанов